

Minister
Spraw Zagranicznych

SM.2116.8.2020 / 4

Warszawa, dnia 28 lipca 2020 r.

03980200364889
RPW/21722/2020 P
2020-08-03

Pan Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Bogdana Zdrojewskiego złożone podczas 13. Posiedzenia Senatu RP w dniu 2 lipca br. w sprawie polskiej polityki wobec Białorusi uprzejmie informuję, co następuje.

Polityka wschodnia jest stałym i niezmiennym priorytetem polskiej racji stanu. Z dużą uwagą śledzimy rozwój sytuacji wewnętrznej w Republice Białorusi w kontekście rozpisanych na 9 sierpnia wyborów prezydenckich, ale także wnikliwie monitorujemy procesy geopolityczne dotyczące Mińska.

Sytuację na Białorusi postrzegamy jako złożoną i wielowymiarową. Kampania wyborcza odbywa się na tle poważnych wyzwań. Skutki pandemii COVID-19 nakładają się na niekorzystne trendy gospodarcze i skomplikowane relacje między Mińskiem a Moskwą (na tle rozmów o pogłębionej integracji w ramach Państwa Związkowego Rosji i Białorusi oraz polityki energetycznej i surowcowej). Białoruś - podobnie jak cały region nie żyje w geopolitycznej próżni. To co aktualnie dzieje się w Białorusi interpretujemy przede wszystkim przez pryzmat najważniejszych z punktu widzenia Polski kwestii tj. zachowania suwerenności i podmiotowości międzynarodowej przez naszego wschodniego sąsiada.

Z przyczyn oczywistych zależy nam, aby sytuacja w BY była spokojna i bezpieczna dla obywateli, a proces wyborczy spełniał podstawowe wymogi demokratyczne i odbywał się z poszanowaniem praw obywatelskich. Podejmowane przez władze Białorusi działania dotyczące ingerencji w proces wyborczy oraz uruchomienie działań represyjnych wobec kandydatów opozycyjnych, ich sympatyków, aktywistów i przedstawicieli mediów budzą nasze zaniepokojenie i nie pozostawiają nas obojętnymi i bez reakcji na nie. W takim tonie wypowiedział się w dniu 20 lipca podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Marcin Przydacz dla PAP.

Jesteśmy aktywnie zaangażowani zarówno w dialog na linii UE-BY, jak i staramy się bezpośrednio rozmawiać z władzami w Mińsku. Dzięki wyważonej polityce ostatnich lat udało nam się zbudować kontakty bilateralne, które z jednej strony pozwalają chronić polskie interesy (przede wszystkim te związane z funkcjonowaniem polskiej mniejszości), a z drugiej prowadzić bezpośredni dialog na istotne tematy polityczne, czy gospodarcze.

Liczymy na to, że nasz bezpośredni przekaz dotyczący zastrzeżeń co do kursu kampanii wyborczej również przyniesie pozytywne efekty.

Rząd RP współuczestniczy w inicjatywach podejmowanych przez UE mających na celu wezwanie Białorusi do przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności m. in. w kontekście konieczności zapewnienia wolności wypowiedzi, mediów i pokojowych zgromadzeń w ramach kampanii wyborczej. Aktywnie przyczyniliśmy się do wspólnego wystąpienia w dniu 3 czerwca Ambasadorów UE i Państw Członkowskich UE oraz Chargé d'affaires USA w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Białorusi w sprawie przebiegu kampanii wyborczej. To jednoznaczne stanowisko zostało następnie opublikowane na stronach internetowych i portalach społecznościowych przedstawicielstwa UE w Mińsku i innych placówek dyplomatycznych, w tym Polski. Wspólne podejście krajów unijnych i USA oraz dalsze działania i kontakty z władzami w Mińsku zostały przychylnie odebrane przez środowiska demokratyczne na Białorusi.

W ostatnich latach dużo zainwestowaliśmy w odbudowę wzajemnego zaufania i nadanie nowej jakości relacjom z Mińskiem. Udało się wiele osiągnąć (np. umowy o ułatwieniach wizowych i o readmisji między Mińskiem a UE, które weszły w życie 1 lipca br.). Wspólne podejście UE do relacji z BY, tak jak i konsekwentny i spójny przekaz o pryncypiach takich jak prawa człowieka i wolności demokratyczne są dla nas ważne i zapewniam Pana, że są kluczowym elementem naszych działań. Polska jest jednym z najaktywniejszych członków społeczności międzynarodowej w tym zakresie. Jesteśmy inicjatorem lub głównym współuczestnikiem wszystkich obecnych działań podejmowanych w Brukseli oraz w Mińsku. Na relacje polsko-białoruskie należy patrzeć kompleksowo, uwzględniając przede wszystkim bezpieczeństwo naszych interesów. Rozwój procesów wewnętrznych i geopolitycznych w i wokół BY ma bowiem strategiczne znaczenie dla Polski.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Spraw Zagranicznych
Szymon Szynkowski vel Sęk
Sekretarz Stanu